

Köszöntés

Kegyelem nektek és békesség, Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól! „Aki a jót cselekszi, az Istentől van, aki a rosszat cselekszi, az nem látta Istent.” Ámen.

Kezdő ének: 1. zsoltár 1. verse: „Aki nem jár hitlenek tanácsán...”

Fő ének: A mennyben fennt...

Fohász

Tekintetemet a hegyekre vetem: honnan jön az én segítségem? Segítségem az Úrtól van, aki alkotta az eget és a földet. Ámen.

Lekció: 3Jn – Herold Orsi

Imádság – Savu Ági

Igehirdetésre készülő ének: 171. dicséret: „Megáll az Istennek Igéje...”

Textus: Zsolt 139,23-24

„Vizsgálj meg, Istenem, ismerd meg szívemet! Próbálj meg, és ismerd meg gondolataimat! Nézd meg, nem járok-e téves úton, és vezess az örökkévalóság útján!”

Bevezetés

Szeretett Gyülekezet!

Nemrég, amikor az iskolai évkezdésre készülve átnéztem visszahozott tankönyveket, találtam a lapok között egy-egy otthelyezett levelet, amit a diákok vetettek papírra egymásnak üzengetve az órán. Mosolyogva futottam át a tartalmát és a sorokat olvasva könnyen képzeltem magam elé, hogy vajon hogyan születhetett ez levél. Valószínűleg titokban a tolltartó mögé bújva írhatták valamelyik tavalyi felsős hittanórán, ami ezek szerint nem sikerülhetett túl izgalmasra. De mégis élém táruult az a kérdéskör, ami akkor foglalkoztatta diákokat. A kézírást olvasgatva gondolatban az unatkozó kisdíák mellé ülhettem.

Ugyanilyen személyes megérintettséget élhetünk meg akkor, amikor valakinek megtaláljuk a hátrahagyott személyes holmiját: egy levelet, egy naplórészletet vagy egy fényképet. Ilyen személyes erővel bír az 1946-ban egy abdai tömegsírban előkerülő „bori notesz” is, melyben a már halott Radnóti Miklós utolsó ceruzával följegyzett verseit olvashatjuk. Van ennek a posztumusz kötetnek egy eredeti utánzó, faksimile kiadása is. A hasonló kiadást kezünkben tartva szinte látjuk magunk előtt a körülményeket, a táborokat, az erőltetett menetek szünetét, melyekben a költő jegyzeteit készíthette.

A bibliaolvasó kalauzunk szerint is egy ilyen nagyon személyes hangvételő, bár kevésbé tragikus magánlevelet olvashatunk a Krisztus utáni első század végéről. Ahogyan a diákok titkos levelezése vagy Radnóti utolsó költeményei, úgy János harmadik levele is személyesen érint meg bennünket. Kérdéseket tesz fel a mi életünkre és gyülekezetünkre nézve is annak az egykori, de nagyon szeretett Gájusznak küldött levél.

Így először tehát azt vizsgáljuk meg, hogy milyen lehetett az a kor és azok a körülmények, ahol Gájusz kézhez kapta ezt a levelet. Másodszor pedig halljuk meg azokat a kérdéseket, amelyeket ma is feltesz számunkra János presbiter levele!

A levél bemutatása

János második és harmadik levele a legrövidebb könyvek közé tartozik a Szentírásban. Alig tesznek ki egy-egy oldalt, mégis az ókori levélszerkezet mintapéldái. Mindegyikben van címzés, melyet egy rövid jókívánság követ, majd a tárgyalás, ami jelen esetben Gájusz vendégszeretetről és Diotrefész bírálatáról szól, valamint Démétriosz ajánlását tartalmazza. Az utolsó versekben pedig a korabeli formákat követve búcsúköszöntést olvasunk. Egy komplett magánlevél van tehát előttünk, aminek az eredeti célja nem az volt, hogy a gyülekezet előtt felolvassák, hanem, hogy egyedül Gájuszt és az ő barátait bíztassa. Mégis az újszövetség szent iratainak kiválogatása során bekerült a ma is használatos kánonba, mert az Istenről szóló tanítása és a gyülekezeti élet kérdéseinek tárgyalása egyetemes érvényű a levélben.

De ki is ez a János presbiter? És kik a többiek, akik név szerint szerepelnek a levélben? A levél a szerzőt egyszerűen presbiternek, tehát a korabeli szóhasználat értelmében gyülekezeti vezetőnek, azaz „vénnek” nevezi. A stílusból az derül ki, hogy ez a presbiter János apostol tanítványi köréhez tartozhatott, hiszen az evangéliumban és János első levelében is megtalálható témákat boncolgat. Vannak kutatók, akik egyenesen az idős János evangélistával azonosítják a levél szerzőjét.

A bizonytalanságok ellenére az viszont tény, hogy apostoli tekintéllyel ír a szerző és hogy igaz barátságban és krisztusi testvériségben áll a címzettel: Gájusszal. Két barát levelezésének egy darabja van tehát a kezünkben, akik egymástól ugyan elszakítva, de mindketten a maguk helyén élik meg a Krisztusba vetett hitüket. Sőt: János presbiter valamennyire Gájusz lelki atyjának is tekinti magát (3Jn 3-4), ami azt feltételezi, hogy Gájusz János hatására lett Krisztus követőjévé.

Gájusztól pedig kiderül, hogy a gyülekezetről gyülekezetre vándorló prédikátorokat és Krisztushitű tanítókat örömmel fogadta be a házába és látta őket vendégül. Ez a vendégszeretet nélkülözhetetlen motorja volt a kereszténység világméretű elterjedésének. Sőt: Gájusz a távozó, ismét útnak induló vándor prédikátorokat is ellátta az útra. János szerint ezzel a misszió munkatársaivá lehetnek a helyi gyülekezeti tagok, habár ők nem kelnek útra, hanem szállás és menedék biztosításával támogatják őket.

A levél viszont kitér arra is, hogy Gájusznak volt a gyülekezetben egy ellenfele, akit Diotrefésznek neveztek. Ő nem fogadott be vendégprédikátorokat, sőt: másokat is gátolt a vendégszeretet gyakorlásában és még ki is akarta zárni a Gájuszhoz hasonlókat a gyülekezetből. Diotrefész János presbitert és a János apostol körül szerveződő tanítványi kört is ellenezte, sőt: rágalmazta őket. Feltételezhetően Diotrefész azért zárkózott el ennyire a vendégszeretet gyakorlásától, mert jellemző volt a korra, hogy nemcsak igaz keresztény tanítók járták a városokat, hanem hamis prédikátorok is, akik csak haszonlesésből kihasználták a vendégszerető közösségeket. János a második levelében azt írja az ilyen hamis tanítókról és áltestvérekről, hogy ne fogadják be őket, de még ne is köszöntsék őket (2Jn 10).

Úgy képzelhetnénk magunk elé János második és harmadik levelének a korát az első század végén, hogy megérte keresztény tanítónak kiadni magunkat. Egy ilyen élősködő vándorfilozófust ismerhetünk meg Schienkiewicz < SIENKIEVIC> Quo Vadis című regényéből Chilon Chilonides személyében. Ő egy olyan vándorfilozófus volt, aki csavaros észjárással mindig a környezet igényeinek megfelelő tanítást rögtönzött, amiért pénzt kért cserébe. De a későbbi korokban is voltak ilyen érdek keresztények, mint például Tartuffe Molière híres komédiájából, aki a vallásos tanító álcája mögött földi javakat harácsol.

Az ilyen imposztoroktól és képmutatóktól zárkózott el eredetileg Diotrefész, de túl messzire ment az óvatosságban. Végül, mint a gyülekezet elsőségére törekvő vezetője elkezdett kizárni mindenkit, aki tartotta a kapcsolatot a vándorprédikátorokkal. Az óvatosságából egy idő után egyszemélyes diktatórikus vezetés lett a gyülekezetben. Diotrefész ezért minden bírálatot nehezen viselt, elvből ellenséget látott a városok közötti misszió lelkiismeretesen dolgozó testvérekben és magát Jánost is elvetette. A védekezés és a bezárkózás öngazolás csapdájába esett.

Ebben a helyzetben hangzik fel az evangéliumi tanítás: „Aki jót cselekszik, az Istentől van, aki pedig a rosszat cselekszi, az nem látta Istent.” Igaz ez a vándorprédikátorok hitelességének a megítélésére, de ugyanígy igaz ez a hatalmaskodó gyülekezeti vezetők helyretételére is. Mind a haszonleső tanítókra és az elragadtatott vezetőkre is igaz, hogy Isten helyett egyedül csak saját magukat és a maguk érdekét látják. Nem Isten dicsőségét keresik, hiszen helyette csak a maguk érdeke fontos. Isten helyett magukat látják és így rosszat cselekednek.

János ezt a belső feszültséget szeretné orvosolni először is Démétriosz elküldésével, aki valószínűleg kézbesítette ezt a levelet Gájusznak. Majd pedig később János egy személyes látogatást is tervezett, hogy helyreállítsa a gyülekezet helyes missziós hozzáállását.

A levél aktualitása

Ez a magánlevél tehát egy bizonyos kort és körülményeket örökít meg. Mégis személyessége bennünket is megérint. Ahogyan olvassuk, értelmezzük: nekünk is, a mi gyülekezetünknek is kérdéseket tesz fel általa a Szentlélek. Ahogyan a zsoltáros is önvizsgálatot tart, úgy bennünket is önvizsgálatra sarkall János harmadik levele: „Vizsgálj meg, Istenem, ismerd meg szívemet! Próbálj meg, és ismerd meg gondolataimat! Nézd meg, nem járok-e téves úton, és vezess az örökkévalóság útján!”

Vajon ha ma kapnánk kézhez ezt a levelet, vajon mi is vendégszerető Gájuszok lennénk? Vajon merünk-e kockáztatni az evangélium terjedéséért és igazságban való megéléséért? Úgy, ahogyan Gájusz is tette: megnyitotta a házát, az életét, a pénztárcáját: csak azért, hogy másokhoz is eljuthasson Jézus váltásának evangéliuma. Ugyanis Gájusz sokat vállalt, kockáztatott. Nyitott a bizonytalan felé, mert előre lépni, mert változtatni még azon az áron is, hogy hamis testvérek előtt nyitja ki az ajtaját.

Vagy pedig Diotrefészek lennénk, akik egyszer talán pórul jártak, megégették magukat. Már nem kíváncsiak új testvérekre, már nem érdekli őket, hogy új emberek térjenek meg Istenhez. A mai Diotrefészeket is talán a jó szándék vezérli, de félnek attól, hogyha nyitnak, akkor az eddig megőrzött, megtartott gyülekezetet teszik kockára. János harmadik levelének dilemmáját ma úgy is mondhatnánk, hogy a maradiak és haladó elvűek vitájáról szól.

De lássuk meg, hogy a Szentírás nem egyszerűen azt tanítja, hogy haladni kell, nyitni és kockáztatni kell. Isten Igéje nem áll az önjelölt újítok mellé, de nem is menti fel azokat, akik a maradék tálentomok fölött örködve tétlenkednek. Hogy egy-egy helyzetben a nyitás, a kockáztatás-e a helyes út, vagy a bezárkózás, azt egyedül az dönti el, hogy kire mutat rá az a bizonyos választás?

Aki jót cselekszik, az Istentől van. A helyes tetteken, az igaz döntéseken át egyedül Isten hatalma, szeretete és evangéliuma látszódik. Akkor jók a mi egyéni és gyülekezeti vagy akár családi döntéseink, amelyek Istent láttatják meg. Akkor választunk rosszul a magánéletünkben, a gyülekezetünkben vagy éppen a családjunkban, ha abból a bizonyos tettekből nem látszik Isten. Sőt: ekkor mi magunk sem látjuk Istent, hanem csak a magunk érdeke, erényei és eredményei fognak csillogni. Így sorvad el Isten dicsősége.

Befejezés

Ahogyan egy tavalyi iskolai diáklevelezés, vagy egy régi napló, úgy most János harmadik levele is megszólít bennünket, bevonz bennünket abba kérdéskörbe, ami egykoron nagyon is érvényes volt; és azt fedezzük fel, hogy az ma is aktuális. Vizsgáljuk meg így hát mi is, hogy egyéni, gyülekezeti és családi döntéseinkben kinek a dicsősége ragyog fel? Isten dicsősége, vagy a magam érdeke? Vajon nyitnom kell ahhoz, hogy az Urat szolgálni tudjam? Vajon a mostani helyzetünkben kockáztatnunk kell ahhoz, hogy mi is Krisztus igazságában járjunk? Vagy éppen bezárkózunk kell, védekeznünk kell, hogy cselekedeteinken Isten munkája, az Ő országának növekedése és az evangélium terjedése látszódjék? Kérjük az Urat, hogy vezessen döntéseinkben: „Vizsgálj meg, Istenem, ismerd meg szívemet! Próbálj meg, és ismerd meg gondolataimat! Nézd meg, nem járok-e téves úton, és vezess az örökkévalóság útján!” Ámen.

Ráfelelő ének: 463. dicséret 2. verse: „Isten élő Lelke jöjj, légy vezérem itt...”

Imádság

Mindenható Édes Atyánk a Jézus Krisztus által!

Köszönjük, hogy Te vagy az, aki ígéd által hordozod a mi döntéseinket! A Te szavaid fényében láthatjuk meg, hogy hogyan döntsünk életünk kérdéseiben. Köszönjük, hogy valójában csak egyet, a Te dicsőségedet kell keressük és lássuk magunk előtt, és akkor tudhatjuk, hogy igazságban követünk Téged!

Megváltó Jézus Krisztus Urunk!

Köszönjük, hogy Te szereted azokat a szolgálókat is, akik hűen őrködnek a Tőled kapott táalentumokon! Erősíts bennünket, hogy ha kell mi is őrállóként mi is a magunk őrhelyére tudjunk állni. De Urunk, láttasd meg velünk azt is, hogy mikor nyitnunk, kockáztatnunk ahhoz, hogy a Te evangéliumod átforgalmazhasson bennünket, közösségünket, családjunkat és környezetünket! Adj bölcsességet, hogy mindig a Te igazságodban tudjunk járni!

Megszentelő Szentlélek Isten!

Köszönjük, hogy jelenléted által a Szentírás minden lapja megelevenedik előttünk és bennünk tüzet gyújtva bennünket is megelevenítesz. Elevenítsd meg a mi gyülekezetünket, hogy mi is ha kell útra kelő hírnökei, vagy hűséges őrállói lehessünk a Krisztusban kapott kegyelem hírének. Add, hogy a Te szereteted kössön össze ebben a közös szolgálatban bennünket!

Szentháromság, Egy, Örök és Igaz Isten!

Rád bízunk a mi gyülekezetünket, hiszen Te vagy a juhok nagy pásztora, királyok királya, orvosok orvosa! Te légy vigasztalója a gyászolóknak és a szenvedőknek! Te juttasd Süvegh Andrásné Natkai Julianna családjának és szeretteinek az eszébe az evangéliumot, hogy az írások szerint van vigasztalása a gyászoló embernek is, mert Krisztust eltemették, de feltámadt a harmadik napon! Te kötd be azoknak a szívét akik... .. Imádkozunk a betegekért, az ifjakért és az idősekért is! Adj bölcsességet egyházunk, városunk és országunk vezetőinek, hogy Téged látva hozzanak döntéseket a Te dicsőségedre! Krisztusért kérünk, hallgass meg minket! Ámen.

Csendes perc + Mi Atyánk

Hirdetések

Záró ének: Ne félj, mert megváltottalak...

Áldás

Áldjon meg téged az Úr és őrizzen meg téged!

Világosítsa meg az Úr az Ő orcáját terajta és könnyörüljön terajta!

Fordítsa az Úr az Ő orcáját tereá és adjon békességet! Ámen.

Himnusz